

Bruselj, 13.6.2019
COM(2019) 295 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU
IN SVETU**

Časovni načrt za dogovor o dolgoročnem proračunu Unije za obdobje 2021–2027

Prispevek Evropske komisije za zasedanje Evropskega sveta 20. in 21. junija 2019

ČASOVNI NAČRT ZA DOGOVOR O DOLGOROČNEM PRORAČUNU UNIJE ZA OBDOBJE 2021–2027

1. Prehod v zadnjo fazo pogajanj med državami članicami

Evropski voditelji so 9. maja 2019 v romunskem mestu Sibiu sklenili: „Poskrbeli bomo za sredstva, ki bodo ustrezala našim ambicijam. Uniji bomo zagotovili sredstva, ki so potrebna za doseg njenih ciljev in izvedbo njenih politik.“¹ To je zdaj izziv, ko Unija vstopa v končno fazo pogajanj o prihodnjem dolgoročnem proračunu, tj. o večletnem finančnem okviru.

Komisija je maja in junija 2018 predstavila predloge za nov in sodoben dolgoročni proračun, ki so tesno povezani s prednostnimi nalogami Unije. V Evropskem parlamentu in Svetu je nato potekalo intenzivno tehnično delo. Poudarek, ki ga je Komisija namenila povečanju financiranja za nove prednostne naloge, posodobitvi obstoječih programov, poenostavitvi in racionalizaciji proračuna ter zagotovitvi prožnejšega proračuna Uniji, je bil deležen močne podpore tako v Evropskem parlamentu kot v Svetu, razprave pa se nadaljujejo, zlasti o ustreznih deležih, ki bodo namenjeni posameznim politikam Unije v okviru proračuna EU.

Evropski svet je decembra 2018 pozval prihodnje romunsko predsedstvo Sveta, naj „pripravi usmeritev za naslednjo fazo pogajanj, da bo mogoče doseči dogovor na zasedanju Evropskega sveta jeseni 2019“. Od takrat je delo pod vodstvom romunskega predsedstva prispevalo k opredelitvi ključnih vprašanj, o katerih se bodo morali voditelji odločiti do jeseni.

Dogovor je na dosegu roke, vendar je treba opraviti še veliko dela. Ambiciozen in uravnotežen dogovor o prihodnjem okviru bo mogoč le z močnim političnim vodstvom Evropskega sveta. Končni del poti bo zahteval kompromis in pripravljenost za napredovanje v evropskem interesu. To bo nujno, da bi se izognili dragim zamudam pri uvajanju novih programov in koristih, ki jih bodo prinesli.

Zasedanje Evropskega sveta 20. in 21. junija bo ključni mejnik v tem procesu in priložnost za pripravo smernic o ključnih političnih vprašanjih, ki bodo oblikovala prihodnji dolgoročni proračun in Uniji omogočila učinkovito uresničevanje prednostnih nalog iz izjave iz Sibiu. Izvedba končne faze dela bo nato naloga finskega predsedstva.

Evropska unija mora v času velike negotovosti ostati temelj stabilnosti. Ambiciozen dogovor o prihodnjem dolgoročnem proračunu, dosežen jeseni med državami članicami, bo pokazal, da je Unija osredotočena in odločena, da izpolni svojo pozitivno agendo za vse Evropejce, ter zagotovil podlago za pravočasen dogovor z Evropskim parlamentom. Poleg tega bo nato dovolj časa za dokončanje dela v zvezi s 37 tematskimi programi in praktičnimi ureditvami, ki so bile sprejete za njihovo uspešno uvedbo 1. januarja 2021.

Komisija Evropski svet poziva, naj pripravi časovni načrt za doseg dogovora o dolgoročnem proračunu EU jeseni in Svet pozove, naj prednost nameni delu na tem področju.

2. Nadaljevanje na podlagi doseženega napredka

Dosežen je bil že znaten napredek. Uravnotežen sveženj, ki ga je lani predstavila Komisija, je bil široko priznan kot dobra podlaga za pogajanja. Splošno priznано je, da bo Unija prihodnosti potrebovala sodoben, prožen in poenostavljen proračun, ki bo nudil raven ambicioznosti, sorazmerno z izzivi, s katerimi se sooča Evropa.

Zaporedna predsedstva Sveta so določila hiter tempo. Bolgarsko predsedstvo je hitro začelo delo in avstrijsko predsedstvo je končalo prvo tehnično obravnavo predlogov Komisije. To je omogočilo, da

¹ Izjava iz Sibiu, 9. maj 2019, <https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2019/05/09/the-sibiu-declaration/>.

se v osnutku pogajalskega okvira opredelijo ključna politična vprašanja za oblikovanje naslednjega večletnega finančnega okvira. Romunsko predsedstvo je od takrat izvedlo vrsto tematskih razprav, ki so pripomogle k reševanju tehničnih vprašanj in zožile odprta vprašanja, pri katerih bo potrebno neposredno sodelovanje voditeljev.

Evropski parlament je prav tako pokazal močno zavezanost pravočasnemu in ambicioznemu dogovoru o prihodnjem dolgoročnem proračunu. Vmesno poročilo o večletnem finančnem okviru z dne 7. novembra 2018 poudarja, da je treba v naslednjih sedmih letih zagotoviti bolj ambiciozen in verodostojen proračun EU v korist državljanov.

Parlament in Svet sta konstruktivno in učinkovito sodelovala tudi v pogajanjih o sektorskih programih. Institucije so vsaj delno dokončale pogajalske mandate za večino sektorskih zakonodajnih predlogov, na katerih temelji prihodnji dolgoročni proračun. Sozakonodajalca sta že dosegla skupna razumevanja o glavnih značilnostih številnih ključnih programov, ki zajemajo strateško pomembna vprašanja, kot so raziskave, obramba, naložbe in digitalna preobrazba. Dokončno oblikovanje teh ključnih in ostalih programov je zdaj močno odvisno od hitrega dogovora o večletnem finančnem okviru.

TRENTNO STANJE SEKTORSKIH FINANČNIH ZAKONODAJNIH PREDLOGOV*

* 37 programov temelji na 45 zakonodajnih predlogih. 12 delnih dogovorov ustreza skupnemu razumevanju, ki sta ga Evropski parlament in Svet oziroma samo Svet za akte Sveta dosegla glede teh predlogov za 10 programov.

Čeprav je še treba rešiti več pomembnih vprašanj, zlasti o finančnih vidikih, so dosedanje razprave v Evropskem parlamentu in Svetu pokazale široko podporo številnim bistvenim posodobitvam, ki jih je predlagala Komisija za naslednji večletni finančni okvir:

- **velik poudarek na evropski dodani vrednosti** in potreba po zagotavljanju ustrezne podpore novim in nujnim prednostnim nalogam, kot so raziskave in inovacije, digitalno gospodarstvo, mladi, migracije in upravljanje meja, varnost, obramba in zunanje delovanje, ter večji poudarek na trajnosti, vključno z ambicioznejšim ciljem za vključevanje podnebnih ukrepov;
- **racionalizirana in preglednejša struktura** prihodnjega proračuna;
- radikalno **zmanjšanje števila programov** in oblikovanje **novih integriranih programov** na področjih, kot so naložbe v ljudi, enotni trg, strateške naložbe, pravice in vrednote in zunanje delovanje, ter večji poudarek na **sinergijah med instrumenti**;
- **poenostavitev pravil financiranja** za zmanjšanje birokracije za upravičence in organe upravljanja ter večji poudarek na uspešnosti in rezultatih in
- **prožnejši proračun** za hitro odzivanje v hitro spreminjajočem se svetu.

Znaten napredek je bil dosežen tudi glede značilnosti **proračunskega instrumenta za konvergenco in konkurenčnost v euroobmočju**. To bo spodbudilo kohezijo znotraj Unije z okrepitevijo odpornosti ekonomske in monetarne unije. V skladu z mandatom z vrha držav euroobmočja 14. decembra 2018 delo hitro napreduje na podlagi predloga Komisije za program za podporo reformam. Stališča se zblížujejo in dogovor o glavnih značilnostih instrumenta je čedalje bližje.

Prav tako je široko sprejeto, da bo novi mehanizem za zagotovitev, da **splošne pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države** ne ogrozijo proračuna, bistvena značilnost dogovora o prihodnjem večletnem finančnem okviru. Čeprav je še vedno treba obravnavati številna vprašanja, so razprave, ki so potekale v okviru avstrijskega in romunskega predsedstva, potrdile močno podporo predlogu Komisije. Na tehnični ravni je bil dosežen znaten napredek, ki naj bi omogočil dogovor v Svetu v času finskega predsedstva. Parlament je svoje stališče sprejel 16. januarja 2019.

Delo je napredovalo tudi v zvezi s predlogi Komisije za **posodobitev prihodkovne strani proračuna EU**. Unija potrebuje enostavnejši in pravičnejši sistem financiranja proračuna EU, ki bo tesneje povezan s politikami Unije in bo nudil alternativne vire prihodkov za financiranje novih prednostnih nalog in izravnavo učinka izstopa Združenega kraljestva. Evropski parlament je jasno izrazil, da sta reforma sistema lastnih sredstev in diverzifikacija virov prihodkov pogoj za njegovo odobritev prihodnjega okvira. Svet je čedalje bolj odprt do načela novih virov lastnih sredstev.

3. Približevanje pravičnemu in uravnoteženemu dogovoru

Evropski svet bo na junijskem zasedanju začel končno fazo pogajanj med državami članicami o naslednjem večletnem finančnem okviru. Dosedanji napredek je spodbuden, vendar je zdaj potrebna nova politična spodbuda, da se bodo pogajanja jeseni uspešno zaključila. Številna tehnična vprašanja so rešena. Zdaj je čas, da se ponovno osredotočimo na ključna politična vprašanja, ki bodo oblikovala prihodnji finančni okvir Unije, in zlasti na finančne vidike. Za to bo ključnega pomena močno politično vodstvo Evropskega sveta.

Komisija je dosledno poudarjala, da bosta za uspešen izid ključnega pomena pravičnost in uravnoteženost. Celoten proračun bo moral biti dovolj velik za učinkovito uresničevanje skupnih prednostnih nalog Unije, ob ustreznem upoštevanju finančnih posledic izstopa Združenega kraljestva. Potrebno je novo ravnovesje med povečanim financiranjem novih prednostnih področij porabe ter nadaljnjo močno podporo posodobljeni skupni kmetijski politiki in kohezijski politiki. Okrepiti je treba povezavo med financiranjem iz proračuna EU ter prednostnimi nalogami politik in vrednotami EU. Razdelitev finančnih sredstev med države članice mora temeljiti na poštenih in objektivnih merilih. Del uravnoteženega svežnja mora biti tudi nov in pravičnejši sistem za financiranje proračuna.

To so kompleksna vprašanja, vendar je zdaj čas, da se jih pogumno lotimo. Na junijskem zasedanju Evropskega sveta bi bilo treba začeti novo fazo političnih pogajanj z vse večjim poudarkom na

finančnih in drugih strateških vprašanjih. Komisija pozdravlja namero finskega predsedstva, da takoj po poletju začne dvostranske razprave na politični ravni, da se na zasedanju Evropskega sveta jeseni pripravi odločilen dogovor. Pri teh razpravah bo treba v celoti upoštevati pričakovanja Evropskega parlamenta glede prihodnjega okvira.

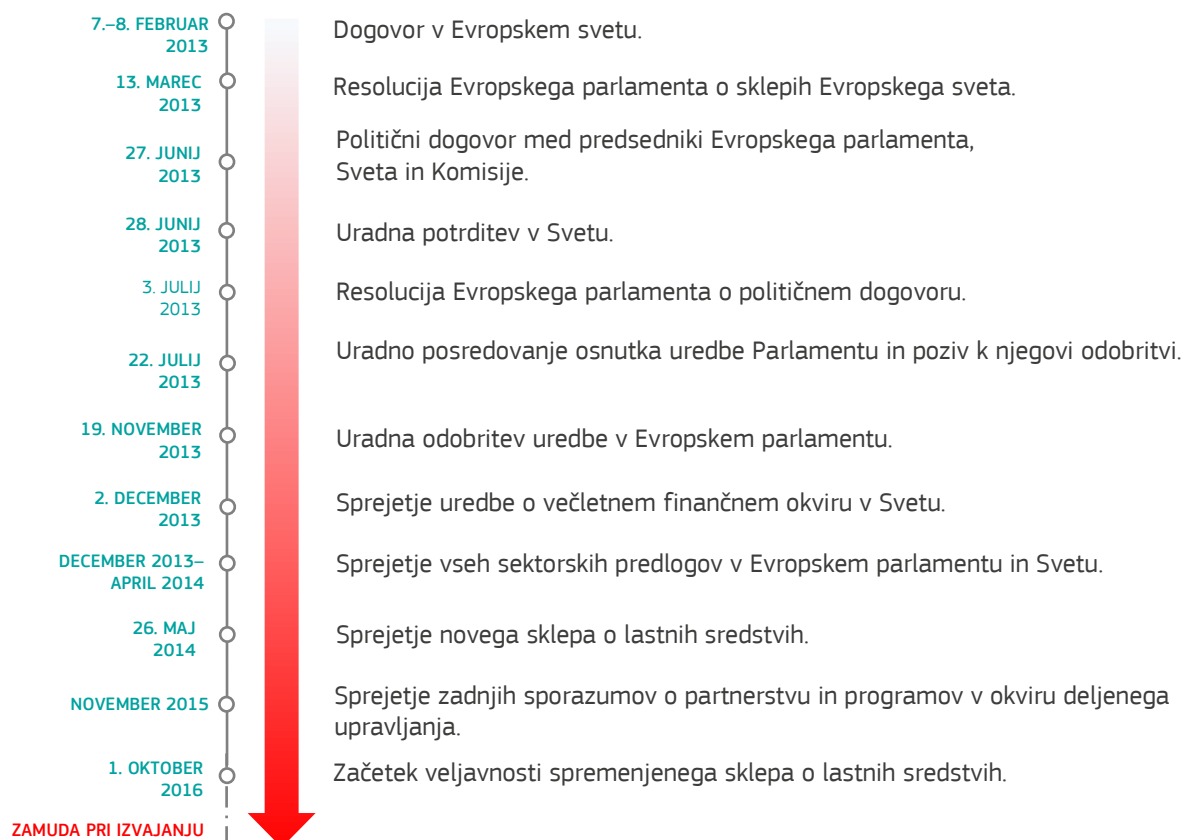
Nujnosti tega dela, tako s političnega kot praktičnega vidika, ni mogoče dovolj poudariti. 1. januar 2021 – datum, od katerega mora biti naslednji večletni finančni okvir pravno pripravljen za izvajanje v vseh državah članicah – je oddaljen samo 18 mesecev, in veliko je treba še storiti za zagotovitev, da se bodo prihodnji finančni programi lahko začeli izvajati s prvim dnevom. Ko bo Evropski svet dosegel dogovor, se bo začel intenziven postopek pogajanj z Evropskim parlamentom. Redna izmenjava mnenj med predstavniki Evropskega parlamenta in predsedstva Sveta je prinesla pozitivno dinamiko. Raven ambicij v Evropskem svetu bo odločilni dejavnik pri odločitvi Parlamenta, da poda svoje soglasje.

Takoj ko bo začel Parlament zasedati v novi sestavi in bodo imenovani poročevalci, bi se morala nadaljevati pogajanja v zvezi s 37 finančnimi programi. Pri programih, med katerimi so tudi ključni programi, kot je skupna kmetijska politika, za katere se medinstitucionalna pogajanja še niso začela, bo treba delo močno pospešiti. To delo se lahko zaključi šele, ko bo dogovorjen splošni okvir. In šele ko bodo programi uradno sprejeti, lahko Komisija sprejme potrebne delegirane in izvedbene akte, ki bodo nato predmet ustreznih postopkov nadzora.

VELIKO KORAKOV MED DOGOVOROM V EVROPSKEM SVETU IN IZVAJANJEM NA TERENU

PRIMER SEDANJEGA
OKVIRA

Formalni postopek sprejemanja je le del zgodbe. Tudi praktične priprave za nove programe zahtevajo svoj čas, ne glede na to, ali gre za pripravo operativnih programov, objavo razpisov za zbiranje predlogov ali vzpostavljanje sistemov upravljanja, spremljanja in nadzora.

To delo se lahko začne hkrati z dokončanjem pravnega okvira, vendar se lahko zaključi šele potem, ko je pravni okvir že vzpostavljen. Omeniti je še treba, da sta bili za uradno sprejetje vseh programov v okviru deljenega upravljanja potrebni še dve leti. Dejansko izvajanje projekta se je lahko začelo šele nekaj mesecev pozneje, saj so morale države članice objaviti razpise za projekte in končno izbrati projekte.

Zamude pri izvajanju novega dolgoročnega proračuna bi imele zelo konkretne posledice na terenu. Ključne naložbe bi bile odložene, izmenjave v okviru programa Erasmus začasno ustavljene, delovna mesta v raziskavah pa izgubljena. Poleg tega se lahko nova zgornja meja za lastna sredstva uporabi šele potem, ko bodo vse države članice v skladu s svojimi ustavnimi zahtevami odobrile novi sklep o lastnih sredstvih².

Čas je zato ključnega pomena, da bodo lahko voditelji izpolnili svojo zavezo, da bodo Uniji „zagotovili sredstva, ki so potrebna za doseg njenih ciljev in izvedbo njenih politik.“ Pravočasno dokončanje dela v zvezi s prihodnjim okvirom in programi porabe, da se lahko začnejo v celoti izvajati 1. januarja 2021, bo izziv, vendar ga bo mogoče uspešno rešiti, če bo Evropski svet prevzel pobudo.

4. Zaključek

Leto 2019 je za Unijo leto prenove. Izjava, o kateri so se dogovorili evropski voditelji v Sibiuu, temelji na načrtu iz Bratislave in Rimski izjavi ter določa jasno in pozitivno agendo za Unijo 27 držav članic. Na volitvah v Evropski parlament se je povečala demokratična udeležba na ravni Unije z najvišjo udeležbo na evropskih volitvah v zadnjih 20 letih in kampanjo, ki je bila bolj kot kadar koli doslej osredotočena na evropska vprašanja.

Te okoliščine dajejo nov občutek zagona in nujnosti za zadnjo fazo dela v zvezi s prihodnjim finančnim okvirom. Negotovost glede na primer pogojev in roka za izstop Združenega kraljestva iz Unije ne pomeni, da je treba odložiti sprejemanje pomembnih odločitev. Nasprotno, zaradi tega je toliko bolj pomembno, da Unija z zaupanjem in optimizmom nadaljuje uresničevanje svoje pozitivne agende.

Pogajanja o dolgoročnem proračunu so dejansko pogajanja o političnih prednostnih nalogah in načinih njihovega uresničevanja. Veliko je na kocki, vprašanja so kompleksna in treba je doseči občutljiva ravnovesja, vendar bo nazadnje uspeh teh pogajanj odvisen od politične volje.

Komisija zato poziva Evropski svet, naj na junijskem zasedanju določi časovni načrt za doseg dogovora o prihodnjem dolgoročnem proračunu jeseni.

Komisija bo naredila vse, kar je v njeni moči, da podpre Evropski parlament in Svet pri zagotovitvi sodobnega dolgoročnega proračuna za Unijo, ki ga ta potrebuje, da se bo lahko odzivala na izzive in izkoristila priložnosti, ki so pred njo.

² V nasprotju s prejšnjim obdobjem bo moralo nov večletni finančni okvir spremljati povečanje zgornjih meja, določenih v sklepu o lastnih sredstvih, da se zagotovi, da lahko Unija v vseh okoliščinah izpolni svoje finančne obveznosti.